

Nacionālo bruņoto spēku pārtikas iepirkuma plānošana un īstenošana

Starpziņojuma kopsavilkums

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rīga 2023

Revīzijas starpziņojums

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

“Nacionālo bruņoto spēku pārtikas iepirkuma plānošana un īstenošana”

Finanšu revīzija “Par Aizsardzības ministrijas 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību”

Starpziņojums sagatavots, pamatojoties uz Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 17.04.2023. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-11/2023 un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta trešā punkta c) apakšpunktu.

Revīzijas starpziņojums stājas spēkā Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta lēmuma par revīzijas starpziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Vāka noformējuma foto: Gatis Dieziņš, Aizsardzības ministrija.

Kāpēc tika sagatavots šis starpziņojums?

Veicot finanšu revīziju par Aizsardzības ministrijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību, revidenti konstatēja, ka 2022. gadā noslēgts līgums “Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām”¹, kura izpilde uzsākta 2023. gadā un kas aizsardzības nozarei ir nozīmīgs notikums, kas noticis laikposmā starp bilances datumu un datumu, kad konsolidēto gada pārskatu apstiprina publiskošanai².

Līgums noslēgts, lai nodrošinātu Nacionālos bruņotos spēkus ar pārtikas produktiem kā stratēģiski svarīgu elementu Nacionālo bruņoto spēku funkciju izpildei, izveidotu vienotu, Latvijas Republikā visaptverošu pārtikas produktu piegādes sistēmu, kas spētu pielāgoties Nacionālo bruņoto spēku strukturālajam izmaiņām, nodrošinātu Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem nepieciešamo pārtikas produktu piegāžu nepārtrauktību izsludināta ārkārtas, izņēmuma un/vai mobilizācijas stāvokļa gadījumā, palielinātu Latvijā ražotas pārtikas produktu patēriņu Nacionālajos bruņotajos spēkos, iesaistot pēc iespējas vairāk vietējos pārtikas produktu ražotājus, veidojot un stiprinot to loģistikas ķēdes³.

Ņemot vērā noslēgtā līguma stratēģisko nozīmību, revidenti finanšu revīzijā par Aizsardzības ministrijas 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību izvērtēja jaunā pārtikas iegādes modeļa plānošanas, iepirkuma īstenošanas⁴ un noslēgtā līguma atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Kopsavilkums

Revīzijā secināms, ka iepirkums par loģistikas pakalpojumu par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām ir organizēts, pārkāpjot aizsardzības resorā noteikto kārtību iepirkumu plānošanai un organizēšanai. Iepirkumu plānošana ar aizsardzības ministra pavēlēm veidotās darba grupās nav ierasta aizsardzības resora prakse, tāpat kā ierasta prakse nav aizsardzības resorā paredzēto daudzpakāpju iepirkuma plānošanas un organizēšanas procedūru neievērošana.

Iepirkuma rezultātā iegādātais pakalpojums nebalstās Nacionālo bruņoto spēku vajadzībās un nav atbilstošs aizsardzības resora un nacionālās drošības interesēm. Lai arī iepirkums veikts un līgums slēgts par loģistikas pakalpojumu visaptverošai pārtikas piegādei Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām miera un krīzes laikā un atsevišķu pārtikas produktu grupu rezervju uzglabāšanu, iepirkumā un līgumā nav noteiktas prasības par pārtikas piegādi un rezervju glabāšanu krīzes laikā.

Pamatojoties uz noslēgto līgumu⁵, pārtikas preču piegāde Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem tiek veikta, pārkāpjot Publisko iepirkumu likumu un Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas

izšķērdēšanas novēršanas likumu⁶, jo iepirkumā saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma kritērijs netika attiecināts uz pārtikas precēm un pasūtījuma izpildes tiesības tiek piešķirtas komersantiem, kuri nav piedalījušies iepirkumā un kuri nav līguma puses. Lai gan SIA “Zītari LZ” neatbilst konkursa nolikumā noteiktajām prasībām par pieredzi loģistikas pakalpojumu sniegšanā, iepirkuma komisija komersantu atzinusi par konkursa uzvarētāju un tam piešķīrusi līguma slēgšanas tiesības.

Tā kā uz loģistikas pakalpojumu attiecināmās iepirkuma priekšmeta izmaksas neveido finansiāli lielāko līguma daļu un ir ievērojami mazākas nekā līgumā paredzētās pārtikas piegādes izmaksas, iepirkuma līguma galvenais priekšmets⁷ ir pārtikas preču piegāde, nevis loģistikas pakalpojums. Nosakot darījuma būtībai neatbilstošu iepirkuma priekšmetu, iepirkums veikts par loģistikas pakalpojumu, lai gan iepirkuma rezultātā tiek pirktā pārtika. Pārtikas saimnieciskais izdevīgums konkrētajā iepirkumā nav vērtēts. Tāpat arī iepirkumā nav vērtēti pārtikas piegādes loģistikas pakalpojuma sniedzēja līguma izpildes gaitā atlasītie piegādātāji.

Ar noslēgto līgumu⁸ pārtikas piegādes loģistikas pakalpojuma sniedzējam piešķirtas tiesības veikt cenu aptaujas, lai noteiktu pārtikas ražotājus un piegādātājus, kuri nodrošina Nacionālo bruņoto spēku pārtikas vajadzības. Tādējādi pakalpojuma sniedzējam ar līgumu pēc būtības deleģēti valsts amatpersonām raksturīgi un ar iepirkumu veikšanu saistīti valsts pārvaldes uzdevumi, pārkāpjot likumā⁹ noteikto, ka privātpersonai administratīvo aktu izdošanu var deleģēt tikai tad, ja tas paredzēts ārējā normatīvajā aktā, un neņemot vērā, ka komersants neatbilst pasūtītāja definīcijai Publisko iepirkumu likuma¹⁰ izpratnē.

Lai arī līgumā paredzēts, ka pakalpojuma sniedzējs meklē pēc iespējas vairāk pārtikas produktu ražotājus, audzētājus un piegādātājus, nodrošinot pēc iespējas lielāku konkurenci produkta zemākās cenas iegūšanai¹¹, tomēr atlīdzība par līguma izpildi ir tieši atkarīga no piegādātās pārtikas produktu vērtības, ko nosaka pakalpojuma sniedzējs¹². Saskaņā ar iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu SIA “Zītari LZ” no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem saņem 3% administrēšanas maksu no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem piegādātās pārtikas preču vērtības un vienu eiro par vienu tonnu uzglabājamās pārtikas krīzes vajadzībām.

Tā rezultātā ir radīta situācija, kurā Nacionālie bruņotie spēki nevar nodrošināt Publisko iepirkumu likuma¹³ mērķu īstenošanu – pārtikas iepirkumu atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem un pasūtītāju līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku. Tāpat arī Nacionālie bruņotie spēki nevar nodrošināt Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā noteiktā pienākuma rīkoties ar finanšu līdzekļiem tā, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu, izpildi¹⁴.

Valsts kontroles ieskatā, ieviestais jaunais pārtikas iegādes modelis Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem nenodrošina caurskatāmību par piegādātāju atlasī, sortimentu un cenām, kā arī iespēju saņemt saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu. Nododot piegādātāju atlasī komersanta pārziņā, tiek radīti sadārdzinājuma un korupcijas riski.

Revīzijā secināms, ka iepirkuma veikšanas laikā un noslēdzot līgumu, nav bijis skaidri nodefinēts komersanta sniedzamā pakalpojuma saturs attiecībā uz Nacionālo bruņoto spēku apgādi ar pārtiku krīzes laikā un pārtikas rezervju veidošanu. Līgumā nav paredzēti speciāli noteikumi par rīcību attiecībā uz pārtikas piegādi krīzes situācijā. Nacionālajos bruņotajos spēkos (aizsardzības resorā)

nav noteikti principi un kritēriji, kā būtu veidojama sadarbība ar piegādātājiem krīzes situācijā, lai tās rezultātā tiktu nodrošināta pārtikas piegāde Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, un risinājumus paredzēts meklēt sadarbībā ar komersantu līguma izpildes gaitā, slēdzot papildus vienošanos.

Pretendenti izvirzītās minimālās prasības nesniedz pārliecību par līguma izpildes iespējām atbilstoši pasūtītāja vajadzībām

Iepirkuma rezultātā bija paredzēts slēgt vienu visaptverošu līgumu par loģistikas pakalpojumu par pārtikas iegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām, kas sastāv no ikdienas pārtikas piegādes un pārtikas piegādes Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām krīzes un/vai ārkārtas un izņēmuma stāvokļa gadījumā, kā arī atsevišķu pārtikas produktu grupu rezervju uzglabāšanas noliktavā. Lai arī pasūtītāja galvenā interese ir iepirkuma priekšmetam un iepirkuma līguma noteikumiem atbilstoša un pēc iespējas kvalitatīva izpildījuma saņemšana, pretendenti izvirzītās prasības nesniedz pārliecību par līguma izpildes iespējām atbilstoši pasūtītāja vajadzībām.

Iepirkuma komisija nebija paredzējusi prasības pretendentiem attiecībā uz industriālo kapacitāti pārtikas piegādes realizēšanai (telpu, aprīkojuma, transporta, personāla u.c. resursu pieejamība), kas demonstrētu spēju nodrošināt iepirkumā paredzēto apjomīgo loģistikas pakalpojumu. Pārtikas iepirkuma Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām apjoms ir vērienīgs un tas sastāv vismaz no 450 nosaukumiem (pārtikas pozīcijām), kas sadalītas 12 grupās¹⁵ un kuru plānotais kopējais apjoms gadā ir vismaz 5,37 milj. kilogramu¹⁶, neskaitot uzglabājamās pārtikas rezerves.

Lai kvalificētos konkursa dialogam, kandidātiem bija jāiesniedz brīvas formas apliecinājumi par esošu vai iespējamu sadarbību ar noteiktu pārtikas produktu ražotājiem, apliecinājumi, ka līguma izpildē tiks nodrošināta visu tehniskajā specifikācijā paredzēto pārtikas produktu piegāde, pārtikas rezervju uzglabāšana valsts teritorijā un aprīte atbilstoši to derīguma un realizācijas termiņiem. Pretendentiem bija jābūt trīs gadu pieredzei loģistikas pakalpojumu sniegšanā pārtikas piegādei vai ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai un kvalificēties varēja ar jebkāda apjoma pieredzi loģistikas pakalpojumu sniegšanā noteiktajā laika periodā.

Tā kā iepirkuma īstenošanas gaitā nebija noteiktas prasības pārtikas apgādei krīzes laikā un pārtikas rezervju veidošanai, iepirkumā netika izvirzītas prasības, lai gūtu pārliecību par pretendentu faktiskajām spējām krīzes situācijā nodrošināt pārtikas piegādes, izveidot un uzglabāt pārtikas rezerves. Netika arī izvērtēta pretendentu atbilstība nacionālās drošības interesēm.

Iepazīstoties ar iepirkuma dokumentāciju, revīzijā secināms, ka iepirkuma komisija nepamatoti par konkursa uzvarētāju atzinusi un līguma slēgšanas tiesības piešķīrusi SIA "Zītari LZ". Tā kā SIA "Zītari LZ" sniegtais apliecinājums bija par pieredzi ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanā, nevis loģistikas pakalpojumu sniegšanā, kā to paredzēja konkursa nolikums, pretendents atbilstoši Publisko iepirkuma likumam¹⁷ bija izslēdzams no turpmākas dalības iepirkumā jau konkursa dialoga pirmajā kārtā. Tāpat arī konkursa dialoga noslēdzošajā kārtā iepirkuma komisija nepamatoti¹⁸ nav vērtējusi, vai SIA "Zītari LZ" iesniegtais piedāvājums nav nepamatoti lēts un līdz ar to noraidāms, lai gan SIA "Zītari LZ" piedāvātās administrēšanas un rezervju uzglabāšanas maksas bija aptuveni 40 reizes zemākas nekā otra pretendenta piedāvātās.

Ņemot vērā to, ka pārtikas piegādes drošības prasības ir tieši saistītas ar nacionālās drošības interesēm, šādu iepirkumu un līgumu slēgšanai nepieciešams noteikt īpašus nosacījumus. Aizsardzības ministrijas sagatavotā un Ministru kabineta 08.04.2021. sēdē izskatītā informatīvajā ziņojumā par priekšlikumiem loģistikas risinājumiem preču rezervju veidošanai un izplatīšanai krīzes

un kara situācijās¹⁹ bija uzsvērtā nepieciešamība veidot stratēģiskās partnerības modeli un izvērtēt Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likuma izņēmuma piemērošanu, saņemot Ministru kabineta atļauju.

Novērtējot Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām veikto iepirkumu un noslēgto līgumu par pārtikas piegādi, revīzijā secināms, ka iepirkuma rezultātā uzvarējušam pretendētājam ir uzticēta stratēģiskā piegādātāja loma, taču komersanta atlases procesā netika piemērots neviens no stratēģiskās partnerības principiem²⁰. Stratēģiskā piegādātāja izvēle ir notikusi, piemērojot Publisko iepirkumu likumu, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem nepieciešamo preču piegādē un pakalpojumu sniegšanā nav maksimāli samazinātas trešo pušu iejaukšanās iespējas, atlases procesā nav vērtētas komersanta spējas nodrošināt preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību valsts apdraudējuma apstākļos, nav arī vērtēta komersanta (tai skaitā – komersanta veikspējai būtisku darbinieku) tehniskā kompetence un profesionālā kvalifikācija.

Par e-platformu kā digitālu risinājumu bruņoto spēku apgādei ar pārtiku miera un kara laikā un par paredzamo līgumcenu lemj iepirkuma komisijā

Iepirkuma izpratnē loģistikas pakalpojums ir digitāla risinājuma - e-platforma izveide, uzturēšana un administrēšana, lai veiktu piegādātāju atlasī un pasūtījumu administrēšanu. Saskaņā ar noslēgto līgumu pārtikas piegādes loģistikas pakalpojuma sniedzējs e-platformā vai alternatīvā veidā līdz e-platformas izveidei izziņo piegādātāju atlasī, uzaicina komersantus iesniegt cenu un tehniskos piedāvājumus, izvērtē piedāvājums un par neatbilstošiem atzītus piegādātājus izslēdz no dalības cenu aptaujā, savukārt Nacionālie bruņotie spēki kā loģistikas pakalpojuma saņēmējs pasūtījumus veic saskaņā ar e-platformā pieejamo informāciju vai saskaņā ar SIA “Zītari LZ” alternatīvā veidā sniegto informāciju līdz e-platformas izveidei²¹.

E-platformas izstrāde kā daļa no loģistikas pakalpojuma par pārtikas iegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām iepirkuma definēta iepirkuma komisijā. Šāda digitāla rīka izstrāde pārtikas iegādei Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām nav bijusi paredzēta nevienā aizsardzības resora un Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānošanas dokumentā, un nav vērtēta bruņoto spēku nodrošinājuma un apgādes sistēmas kontekstā. Nav arī vērtētas alternatīvas šādu digitālu rīku veidot un uzturēt aizsardzības resora ietvaros, kā arī nav vērtēti riski un ieguvumi saistībā ar šāda digitāla rīka izveidi un uzturēšanu komersanta pārziņā.

Lai arī iepirkuma un līguma izpratnē sekmīga e-platformas darbība ir būtisks priekšnoteikums loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi sniegšanai, SIA “Zītari LZ” piesaistītais komersants e-platformas izstrādei iepirkumā nav vērtēts kā apakšuzņēmējs un nav izmantotas Publisko iepirkumu likumā paredzētās tiesības iepirkuma līgumā noteikt tiesiskās attiecības ar e-platformas izstrādātāju, tādā veidā nodrošinoties, ka bez Nacionālo bruņoto spēku saskaņojuma nav iespējama apakšuzņēmēja nomaiņa²².

Plānotā līguma summa līdz 220 milj. eiro ar tiesībām līgumā noteiktajos gadījumos to palielināt par 50 % līdz 110 milj. eiro, kopējo maksimālo līguma summu paredzot līdz 330 milj. eiro 60 līguma darbības mēnešos, pirmo reizi norādīta, iepirkuma komisijai lemjot par līguma slēgšanu ar iepirkuma procedūras uzvarētāju SIA “Zītari LZ”. Līguma summa noteikta, balstoties iepirkuma komisijas amatpersonas pieņēmumos²³ un nerēķinoties ar Centralizētajā iepirkumu plānā paredzēto finansējumu pārtikas iegādēm 8,02 milj. eiro apmērā.

Saskaņā ar grāmatvedības uzskaites datiem laika posmā no 01.01.2023. līdz 30.04.2023. Nacionālie bruņotie spēki no SIA "Zītari LZ" ir saņēmuši pārtikas preces 992 tūkst. eiro apmērā. Par norādīto laika posmu Nacionālie bruņotie spēki ir saņēmuši SIA "Zītari LZ" rēķinu par sniegtā pakalpojuma administrēšanu 30 tūkst. eiro.

Iepirkuma rezultāts ir likumsakarīgs iznākums aizsardzības resorā noteiktās daudzpakāpju iepirkuma plānošanas un īstenošanas regulējuma neievērošanai

Valsts kontroles ieskatā, aizsardzības resorā izveidotā daudzpakāpju iepirkumu plānošanas un īstenošanas sistēma varēja nodrošināt aizsardzības resora interesēm un likumam atbilstošu iepirkuma īstenošanu un līguma slēgšanu, ja būtu ievērots aizsardzības resorā noteiktais iepirkumu plānošanas, organizēšanas un izpildes kontroles normatīvais regulējums, un atbildīgās amatpersonas būtu pienācīgi veikušas tām noteiktos pienākumus. Tādēļ ir svarīgi izvērtēt iepirkuma plānošanā, īstenošanā un līguma slēgšanā iesaistīto amatpersonu atbildību, lai nepieļautu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

Jaunā pārtikas iepirkuma modeļa plānošana norisinājās ar aizsardzības ministra 09.09.2020. un 24.02.2021. pavēlēm²⁴ izveidotās aizsardzības resora darba grupās, kuru uzdevums cita starp bija sagatavot detalizētas jaunā pārtikas iepirkuma modeļa gala prasības un iesniegt tās Valsts aizsardzības un loģistikas iepirkumu centram iepirkuma procedūras uzsākšanai. Lai arī tobrīd aizsardzības resorā spēkā esošais regulējums²⁵ paredzēja aizsardzības ministram tiesības noteikt citu materiāltechnisko līdzekļu vai pakalpojumu iepirkumu organizēšanas kārtību, tomēr, izceļot iepirkumu no vispārējā aizsardzības resorā noteiktā regulējuma iepirkumu plānošanai un organizēšanai, netika noteiktas prasības konkrētā iepirkuma īstenošanai.

Darba grupas²⁶ izstrādātie iepirkumu pamatojošie dokumenti neatbilda aizsardzības resorā noteikto iepirkumu plānošanas un organizēšanas kārtībai²⁷ un iepirkuma prasības nebija izstrādātas tādā veidā, ka būtu skaidri nodefinētas pasūtītāja vajadzības. Darba grupas 13.07.2021. ziņojums²⁸, kas Aizsardzības ministrijā tiek uzskatīts par vadlīnijām jaunā pārtikas iegādes modeļa iepirkuma organizēšanā, bija nododams tālākam darbam Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem iepirkuma vajadzības un prasību definēšanai, turpmākai tirgus izpētei, iepirkumu pamatojošās dokumentācijas izstrādei un tikai pēc nepieciešamo priekšdarbu paveikšanas varēja uzsākt jaunā pārtikas iegādes modeļa iepirkumu. Tomēr tas netika darīts un, balstoties uz nepilnīgi izstrādātajiem dokumentiem, 18.10.2021. tika uzsākts iepirkums²⁹.

Lai arī iepirkuma komisijas izstrādātajos iepirkuma dokumentos paredzētais iepirkuma un līguma priekšmets sakrita ar aizsardzības ministra izveidotās darba grupas³⁰ definēto iepirkuma priekšmetu, iepirkumu komisija atteicās no prasībām, kas demonstrētu pretendentu spēju nodrošināt iepirkumā paredzēto apjomīgo loģistikas pakalpojumu, un kā loģistikas pakalpojuma centrālo elementu noteica digitāla risinājuma e-platformas izstrādi pārtikas piegādātāju atlasei. Atbilstoši aizsardzības resorā noteiktajai iepirkumu plānošanas un organizēšanas kārtībai³¹ šādas izmaiņas iniciē pasūtītājs un tās var veikt tikai ar pasūtītāja piekrišanu, šādu jautājumu izlemšana nav iepirkuma komisijas kompetencē.

Revīzijā nav rasts pamatojums, kāpēc loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām tika iepirkts, piemērojot konkursa dialoga procedūru. Konkursa dialoga ietvaros netika iegūti kādi inovatīvi risinājumi un specifiskas konkursa dialoga dalībnieku zināšanas, kas palīdzētu izstrādāt pasūtītāja vajadzībām atbilstošu risinājumu, tā ietvaros arī netika risināti sarežģīti,

ar iepirkuma juridisko vai finansiālo struktūru saistīti jautājumi, kas ir priekšnoteikums konkursa dialoga procedūras piemērošanai³². Tieši pretēji – iepirkuma dokumentācija liecina, ka iepirkuma prasības bija nedefinētas pirms konkursa dialoga un konkursa dialogs galvenokārt nozīmēja iepirkuma prasību izskaidrošanu konkursa dialoga dalībniekiem, kā arī atteikšanos no prasībām, kas demonstrētu pretendentu spēju nodrošināt iepirkumā paredzēto apjomīgo loģistikas pakalpojumu.

Lai gan iepirkums bija stratēģiski nozīmīgs un Aizsardzības ministrijas iniciēts, revīzijā nav gūti pierādījumi, ka Aizsardzības ministrijas atbildīgās amatpersonas būtu sekojušas līdzi iepirkuma īstenošanas gaitai un savlaicīgi veikušas korigējošas darbības, lai nepieļautu likumam un nacionālās drošības interesēm neatbilstoša līguma noslēgšanu. Tāpat arī Nacionālo bruņoto spēku Apvienotajam štābam kā Nacionālo bruņoto spēku komandiera izpildinstitūcijai nebija šķēršļu, lai iepirkuma gaitā un līdz līguma noslēgšanai gādātu par normatīvajiem aktiem atbilstošu Nacionālo bruņoto spēku pārtikas vajadzību nodrošināšanu, taču tas netika darīts.

Valsts kontroles vērtējumā ir maza varbūtība ka Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vadošām amatpersonām nebija informācijas par iepirkumā un līgumā paredzēto loģistikas risinājumu pārtikas piegādei Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām un par paredzēto līguma summu. Iepirkuma plānošana Aizsardzības ministrijā norisinājās, sākot no 09.09.2020., iepirkums tika veikts laika posmā no 18.10.2021. līdz 22.11.2022., līgumu Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecība kā pasūtītājs parakstījusi 20.12.2022.

Iepirkuma plānošanai ar aizsardzības ministra pavēlēm izveidotās darba grupas vadīja Aizsardzības ministrijas Nodrošinājuma un aizsardzības investīciju politikas departamenta Iepirkumu plānošanas, metodoloģijas un atbalsta nodaļas vadītājs un Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra vietnieks nodrošinājuma jautājumos. Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs parakstījis iepirkuma plānošanas posmā veiktās tirgus izpēti kopsavilkumu. Iepirkuma komisijā darbojās Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkuma centra, Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības štāba, Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba un Aizsardzības ministrijas amatpersonas. E-platformas shēmas projektu izstrādāja Aizsardzības ministrijas amatpersonas sadarbībā ar Nacionālo bruņoto spēku amatpersonām un Aizsardzības ministrijas amatpersonas piedalījās e-platformas piedāvājumu vērtēšanā konkursa dialoga noslēdzošajā kārtā. Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba amatpersonas saskaņoja iepirkuma komisijas izstrādāto tehnisko specifikāciju pirms uzaicinājuma iesniegt galīgos piedāvājumus konkursa dialogā.

Saskaņā ar Aizsardzības ministrijas publiski sniegto informāciju³³ ar iepirkumu un noslēgto līgumu saistītie dokumenti ir iesniegti tiesībaizsardzības iestādēm izvērtēšanai, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir uzsācis kriminālprocesu³⁴. Saistībā ar Nacionālo bruņoto spēku pārtikas iepirkumu Aizsardzības ministrijā veiktas dienesta pārbaudes³⁵. Pārbaužu ietvaros sagatavoti vairāki ziņojumi³⁶ un turpinās amatpersonu atbildības izvērtēšana.

Atsauces

- ¹ Līgums “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD).
- ² Ministru kabineta 19.06.2018. noteikumu Nr. 344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” 3.12. apakšpunkts (spēkā līdz 31.12.2022.), Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” 4.15. apakšpunkts (spēkā no 01.01.2023.).
- ³ Līgums “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD).
- ⁴ Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra iepirkums “Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi NBS vajadzībām” (Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD).
- ⁵ Līgums “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr. VALIC 2021/135/EN-P-KD).
- ⁶ Publisko iepirkumu likuma 2.pants, 51.panta pirmā daļa, 60.panta pirmā daļa, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.panta pirmā daļa un 3.panta pirmais punkts.
- ⁷ Publisko iepirkumu likuma 8.panta devītā daļa.
- ⁸ Līgums “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkuma ID Nr. VALIC 2021/135/EN-P-KD).
- ⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmā daļa un 41. panta trešās daļas 1. punkts.
- ¹⁰ Publisko iepirkumu likuma 1.panta 19.punkts.
- ¹¹ Līguma “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD) 4.3.3. un 4.3.4. apakšpunkts.
- ¹² Līguma “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD), 2.1.1. un 2.1.2.apakšpunkts.
- ¹³ Publisko iepirkumu likuma 2. pants.
- ¹⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta pirmais punkts.
- ¹⁵ Piemēram, svaigi dārzeņi, sakņaugi, tomāti un gurķi, augļi un eksotiskie augļi, svaigi atdzesēta vai saldēta gaļa un gaļas subprodukti, maize un maizes izstrādājumi, piens un piena produkti u.c.
- ¹⁶ Līguma “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD) 4.pielikums “Pārtikas produktu piegādes un rezerves apjomi”.
- ¹⁷ Publisko iepirkumu likuma 41.panta pirmā daļa.
- ¹⁸ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Tiesu prakses apkopojums publisko iepirkumu lietās, <https://www.iub.gov.lv/lv/media/1173/download>.
- ¹⁹ Aizsardzības ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums “Priekšlikumi loģistikas risinājumiem, lai nodrošinātu Latvijā ražotās pārtikas un rūpniecības, kā arī pirmās nepieciešamības importa preču rezervju veidošanu krīzes un kara situācijās, kā arī to izplatīšanu” (Ministru kabineta 08.04.2021. sēdes protokols nr. Nr. 32 57.§).
- ²⁰ Aizsardzības ministrijas 27.02.2020. Pārskata ziņojums Saeimas Aizsardzības, Iekšlietu un Korupcijas novēršanas komisijai par nacionālās industrijas attīstības atbalsta politikas ietvaros realizētajiem atbalsta mehānismiem un to nepieciešamajiem papildinājumiem, Aizsardzības ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums “Priekšlikumi loģistikas risinājumiem, lai nodrošinātu Latvijā ražotās pārtikas un rūpniecības, kā arī pirmās nepieciešamības importa preču rezervju veidošanu krīzes un kara situācijās, kā arī to izplatīšanu” izskatīts Ministru kabineta 08.04.2021.sēdē (protokols nr. Nr. 32 57.§.), protokols pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2021-04-08>, skatīts 20.03.2023.
- ²¹ Līguma “Par loģistikas pakalpojuma par pārtikas piegādi NBS vajadzībām izpildi” Nr.4/2023, 10.01.2023. (Iepirkums Nr.VALIC 2021/135/EN-P-KD) 4.1.1.1. un 4.1.1.2.apakšpunkti, 1. pielikuma “Tehniskā specifikācija” 5. punkts.
- ²² Publisko iepirkumu likuma 60.panta pirmā daļa un 62.panta pirmā daļa.
- ²³ Iepirkuma komisijas iepirkuma atbildīgās amatpersona NBS Nodrošinājuma pavēlniecības štāba Apgādes pārvaldes Iepirkumu un līgumu daļas priekšnieks.
- ²⁴ Aizsardzības ministra 24.02.2021. pavēle Nr. 33-P “Par darba grupas izveidi (jaunā pārtikas iepirkuma modeļa izstrāde)” un aizsardzības ministra 09.09.2020. pavēle Nr. 155-P “Par pārtikas iepirkumu darba grupas izveidi”.
- ²⁵ Aizsardzības ministrijas 13.09.2017. noteikumu Nr. 19–NOT “Iepirkumu plānu izstrādes un iepirkumu organizēšanas kārtība” 11.punkts (spēkā līdz 31.07.2021.).
- ²⁶ Aizsardzības ministra 24.02.2021. pavēle Nr. 33-P “Par darba grupas izveidi (jaunā pārtikas iepirkuma modeļa izstrāde)”.
- ²⁷ Aizsardzības ministrijas 13.09.2017. noteikumi Nr.19–NOT “Iepirkumu plānu izstrādes un iepirkumu organizēšanas kārtība” (spēkā līdz 31.07.2021.) un Aizsardzības ministrijas 16.07.2021. noteikumi Nr.41 “Iepirkumu plānošanas, organizēšanas un izpildes kontroles kārtība” (spēkā no 01.08.2021.).
- ²⁸ Aizsardzības ministrijas Nodrošinājuma un aizsardzības investīciju politikas departamenta 13.07.2021. ziņojums Nr. ZIN/IP – 269 “Par jauno pārtikas iepirkumu”.
- ²⁹ Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra 18.10.2021. rīkojums Nr. RPDJ/2021-554.
- ³⁰ Aizsardzības ministra 24.02.2021. pavēle Nr. 33-P “Par darba grupas izveidi (jaunā pārtikas iepirkuma modeļa izstrāde)”.
- ³¹ Aizsardzības ministrijas 13.09.2017. noteikumi Nr.19–NOT “Iepirkumu plānu izstrādes un iepirkumu organizēšanas kārtība” (spēkā līdz 31.07.2021.) un Aizsardzības ministrijas 16.07.2021. noteikumi Nr.41 “Iepirkumu plānošanas, organizēšanas un izpildes kontroles kārtība” (spēkā no 01.08.2021.).
- ³² Publisko iepirkumu likuma 8.panta sestā daļa.
- ³³ Aizsardzības ministrija: Saistībā ar armijas pārtikas iepirkumu tiks uzsākta dienesta izmeklēšana, <https://www.sargs.lv/lv/latvija/2023-03-07/aizsardzibas-ministrija-saistiba-ar-armijas-partikas-iepirkumu-tiks-uzsakta>, skatīts 07.03.2023.

- ³⁴ KNAB veicis kriminālprocesuālās darbības saistībā ar centralizēto pārtikas iepirkumu NBS vajadzībām, <https://lvportals.lv/dienaskartiba/349954-knab-veicis-kriminalprocesualas-darbibas-saistiba-ar-centralizeto-partikas-iepirkumu-nbs-vajadzibam-2023>, skatīts 20.03.2023.
- ³⁵ Aizsardzības ministrijas Audita un inspekcijas departamenta 06.03.2023. ziņojums Nr. AIDPdv/1 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas iegādi NBS vajadzībām" (identifikācijas Nr. VALIC 2021/135/EN-P-KD)", 17.03.2023. starpziņojums Nr.DPip/8 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi NBS vajadzībām", 28.03.2023. ziņojums Nr.DPip/10 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi NBS vajadzībām", 19.04.2023.
- ³⁶ Aizsardzības ministrijas Audita un inspekcijas departamenta 06.03.2023. ziņojums Nr.AIDPdv/1 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas iegādi NBS vajadzībām" (identifikācijas Nr. VALIC 2021/135/EN-P-KD)", 17.03.2023. starpziņojums Nr.DPip/8 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi NBS vajadzībām", 28.03.2023. ziņojums Nr.DPip/10 "Par VALIC iepirkumu "Loģistikas pakalpojums par pārtikas piegādi NBS vajadzībām", 19.04.2023. "Vienai ar NBS pārtikas piegādes iepirkumu saistītai amatpersonai piemērota atbrīvošana no amata", <https://www.sargs.lv/lv/nbs/2023-04-19/vienai-ar-nbs-partikas-piegades-iepirkumu-saistitai-amatpersonai-piemerota>.